

Handledning för pedagoger i förskolan

Herr Hansson rättar till i skogen
Målgrupp 3-6 år

Författare: Maria Bom

Herr Hansson kan inte sova för det är någon som gråter så förfärligt. Han går för att se vad som har hänt. Bakom stenen hittar han Greger Grävling som inte får vara med och gräva, vargvalpen Vilda som har så rufsig päls, Snigeln Samir som har en snäcka i ovanliga färger och de andra djuren som är lite annorlunda och inte får vara med.

Herr Hansson är skogens björn, han ställer frågor till ungarna som får dem att tänka efter vad som egentligen har betydelse när det handlar om att vara kompisar.

Syfte

Målet med arbetet tillsammans med barnen är att:

- Fånga upp barnens egna frågor, tankar och förklaringar
- Skapa tid för att reflektera tillsammans och lyssna på varandra
- Främja en trygg och inkluderande förskola för alla

Hur?

Genom att stärka barnens empati och utveckla den genom läsning, samtal och övningar.

Koppling till förskolans läroplan

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen. (Skolverket 2010)

Förskolans värdegrund

Barnen och eleverna ska känna sig trygga med varandra, med skolans pedagoger och i verksamhetens miljö. (Förskolans och skolans värdegrund – förhållningssätt, verktyg och metoder)

Värdegrunds- och trygghetsarbete genomsyrar förskolans dagliga verksamhet. Att ge barn kunskaper och värderingar som möjliggör ett empatiskt förhållningssätt är både ett uppdrag gentemot varje enskilt barn men också ett viktigt samhällsuppdrag i stort.

Att använda böcker kan vara ett sätt att arbeta med dessa frågor på ett konkret sätt. *Herr Hansson rättar till i skogen* handlar både om att vara annorlunda och om utanförskap men också om att inkludera och leka tillsammans trots olikheter.

Studier har visat att redan på förskolenivå förekommer mobbing, även om det naturligtvis inte förekommer på den avancerade nivå som i senare åldrar.

I en kvalitativ studie om förskollärares syn på mobbing framkommer:

”Att mobbning skulle förekomma i förskolan var pedagogerna ense om. Majoriteten var överens om att det skedde med de äldre barnen mellan tre till femårsåldern, eftersom barnen börjar bli mer medvetna om både sig och andra. Mobbningen i förskolan kan kännetecknas i utfrysning, säga att man inte får vara med och leka, man trackar ner på någon lite extra mycket samt att vända ryggen till.” (Brännlund & Nygårdh, 2012)

Förslag på aktiviteter:

Läsa

- En "bildvandring" gör att barnen får en förståelse för berättelsen. Titta på och prata om bilderna. Vilka känslor skapar de? Vilka tankar? Vad händer i bilderna?
- Läs boken. Skapa en stämning, till exempel genom att barnen får ta med sig ett gosedjur hemifrån som får sitta med.

Samtala

Prata om boken, till exempel utifrån frågorna nedan. Fundera och samtala tillsammans. Allas åsikt är välkomna, använd öppna frågor, det finns inga rätt eller fel svar. Låt samtalet få oväntade vändningar.

- Hur känner man sig när man inte får vara med?
- Hur känner man sig då man ber någon som är utanför om hen vill vara med och leka?
- Har du känt dig utanför någon gång? Vad gjorde du då?
- Hur kan man se på någon om hen är ledsen?
- Hur gör du när någon verkar ledsen?
- Vad i boken tyckte du om? Vad tyckte du inte om?
- Vem av djuren i boken skulle du vilja vara?

Improvisera

Ge ett barn i taget ett kort med en känsla. Låt därefter barnet agera utifrån känslan de har på sitt kort antingen genom ansiktsuttryck och gester eller språk, beroende på barnets ålder.

Barnet kan också agera tillsammans med en pedagog. De andra gissar hur barnet känner sig.

Reflektera

Längst bak i handledningen finns en mall med ansikten som har olika ansiktsuttryck. Gå igenom vilka känslor ansiktena visar (arg, glad, rädd, trygg, förvånad och en tom). Skriv ut och låt barnen själva klippa ut dem och färglägga. Be dem rita den tomma så som de känner sig just nu. Sitt i ring och låt barnen visa upp hur de känner sig just nu. Pedagogerna tackar var och en utan att kommentera vidare, om någon vill stå över så tackar pedagogerna även den och går vidare.

Låt barnen berätta om ett eller flera av de andra korten, vad de visar för känsla samt ge exempel på en situation då man kan känna sig så.

Leka

Djurleken

Alla utom en sätter sig i en ring. En lägger sig i mitten av ringen och säger namnet på ett djur. Sedan härmar någon av dem som sitter i ringen ett sådant djur. Den i mitten ska då försöka lista ut vem det är som härmar.

Det här är min kompis

Alla sitter i en ring, ett av barnen börjar och presenterar den som sitter till vänster, t.ex. ”Det här är min kompis Alma” och lyfter kamratens hand i luften och håller kvar. Försätt tills alla har presenterat varandra, till slut är alla händerna i luften och alla håller varandra i handen. (I denna övning tränar man tillhörighets känsla, trygghet och samarbete.)

Referenslista

V Brännlund & I Nygårdh (2012). *Sker mobbning i förskolan? En kvalitativ studie om förskollärares syn på mobbning.*

Skolverket (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98.* [Ny, rev. utg.]. Stockholm: Skolverket.

Skolverket (2013). *Förskolans och skolans värdegrund – förhållningssätt, verktyg och metoder* [Ny, rev. utg.]. Stockholm: Skolverket.

Sida med enkla bildkort med ansikten